

Svensk Turism AB

SVENSK TURISM AB

Box 3546

103 69 Stockholm

REMISSYTTRANDE

2022-10-31

Infrastrukturdepartementet

I2022/01350

Yttrande över rapporten Arlanda flygplats – en plan för framtiden

Svensk Turism AB har tagit del av rapporten Arlanda flygplats – en plan för framtiden och lämnar remissyttrande enligt nedan.

Svensk Turism samlar den privata delen av svensk besöksnäring, det vill säga aktörer inom områdena resa, äta, bo, handla och göra. Svensk Turism ägs huvudsakligen av Visita, Svensk Handel, Transportföretagen, Passagerarrederierna och SJ.

Svensk Turism:

- är näringslivets samlade röst i turismfrågor.
- samlar besöksnäringens företag, formulerar näringens behov och är drivande i näringens hållbara tillväxt.
- är den naturliga samtalsparten i frågor som rör turism och näringsliv för beslutsfattare och politiker inom den svenska besöksnäringen.

Turismen i Sverige omsätter årligen över hundra miljarder kronor och sysselsätter många människor, över hela landet, i en rad olika branscher och yrken. Fram till pandemin hade turismen en mycket stark tillväxt, nu är den på väg tillbaka men konkurrensen om både de internationella resenärerna och om svenskarna är stenhård. Med rätt förutsättningar kan Sverige stå sig i den internationella konkurrensen och turismens betydelse för landet stärkas.

Synpunkter på rapporten

Ett attraktivt turistland är ett land med hög tillgänglighet vilket kräver robust fysisk infrastruktur, god transportförsörjning samt att sammankopplingen av olika trafikslag fungerar väl. Arlanda är, som utredningen också framhåller, ett viktigt nav i transportsystemet och Svensk Turism delar utredningens åsikt i att ”flyget spelar en viktig roll genom snabba transporter som överbryggar långa fysiska avstånd och bidrar därigenom till nationell och internationell tillgänglighet”.

Sverige är ett land med långa avstånd, beläget i norra Europa och Arlanda utgör en viktig port in i landet för internationella besökare. Vidare är Arlanda en viktig knutpunkt för inrikesflyget och för både nationella och internationella besökares möjlighet att nå alla delar av Sverige. Att utveckla Arlanda till en konkurrenskraftig storflygplats är av yttersta vikt för turismens och besöksnäringens fortsatta utveckling och en framgångsfaktor för att uppnå det turismpolitiska målet “Sverige ska ha en hållbar turism, med ett hållbart resande och en hållbar och konkurrenskraftig besöksnäring som växer och bidrar till sysselsättning och attraktiva platser för besökare, boende, företag och investeringar i hela landet.”

Svensk Turism AB

Svensk Turism tillstryker därmed utredningens förslag om att utveckla, modernisera och stärka konkurrenskraften för Arlanda flygplats för att säkra en god tillgänglighet till och inom Sverige.

Arlandas värdskap och Sverige bilden

Utredningen refererar återkommande till vikten av Arlanda för medborgare och näringsliv medan målgruppen besökare helt utelämnas bortsett från hänvisningar till affärsresenärers behov. Detta är olyckligt då framför allt internationella besökare många gånger kan ha andra behov än medborgare. Med målgruppen besökare i åtanke blir värdskapet på Arlanda oerhört viktigt. Det är här internationella besökare får sitt första möte med Sverige och det svenska värdskapet. Men det är också många gånger här nationella besökares intryck av Stockholm skapas. Att verka för ett gott värdskap och en attraktiv helhetsupplevelse är därför en viktig del i den framtida planeringen av Arlanda. Sverige behöver inte bara utveckla en effektiv flygplats utan även en attraktiv helhetsupplevelse för besökaren. En flygplats med ett gott bemötande i alla led, med marknadsmässiga priser på mat, shopping och transport på flygplatsens alla områden, anpassade öppettider efter ankomst – och avresetider, fungerande bagageservice mellan olika terminaler med mera bidrar till det samlade intrycket.

Internationella direktlinjer

Arlanda bör ha en hög ambition när det gäller antalet internationella direktlinjer för att skapa förutsättningar att bli det nav för flygtrafiken som eftersträvas. Ett aktivt arbete för att attrahera fler internationella direktlinjer och på så sätt öka inresandet till Sverige är av stor vikt för turismens och besöksnäringens utveckling i hela Sverige. Direktlinjerna är inte minst viktiga för att erbjuda en smidig resa utan byten vilket vi vet är en viktig faktor för besökare/turister vid val av resmål.

Effektiv passagerarhantering

Svensk Turism delar åsikten att Arlanda behöver utvecklas för att möta nuvarande och framtida krav från passagerare gällande effektivare passagerarhantering på flygplatsen och stödjer förslag för minskade ledtider både inne på flygplatsen samt mellan terminal och marktransport. Förslag om moderniserad gränskontroll, närmare uppställningsplatser och tydligare samarbeten mellan flygplatsens olika aktörer för att korta ledtiderna välkomnas. Detta kan bidra till att flygplatsen upplevs som attraktiv både för passagerare och flygbolag. Vidare behöver Arlandas möjlighet att möta framtida behov av resande säkerställas och förberedande åtgärder för ökad kapacitet vidtas.

Arlandaförhandling för ny infrastruktur och transport

Svensk Turism stödjer förslaget om en Arlandaförhandling för ny infrastruktur, bättre kollektiva transporter, ökat bostadsbyggande och en större arbetsmarknad. Snabba, bekväma och hållbara transporter är faktorer som mycket starkt bidrar till den svenska turismens konkurrenskraft. Vi delar utredarens åsikt gällande att Arlandas nationella och internationella flygnavsfunktion behöver utvecklas och stärkas liksom Arlanda som multimodal bytespunkt för flera trafikslag. Arlanda utgör som sagt ett viktigt nav i transportsystemet och besökarnas möjlighet att smidigt kunna fortsätta sin resa med tåg, buss, flyg, bil eller taxi har stor betydelse för turism och besöksnäring. Tyvärr ser vi att hanteringen av grupper och inkommande långväga resenärer, framförallt när det kommer till möjligheten att resa vidare från flygplatsen, har försämrats avsevärt i och med den flytt som genomförts av busstrafiken. Detta underminerar på sikt Stockholms attraktivitet vad gäller exempelvis att attrahera kryssningsturister att börja eller avsluta sin resa i Stockholm. Först när anslutningstrafiken fungerar väl finns rätt förutsättningar för en smidig helhetsupplevelse av resan till och inom Sverige.

Svensk Turism AB

Hållbar turism kräver klimatsmarta transporter

Turism bygger per definition på förflyttning och klimatsmarta transporter är därför avgörande för en miljömässigt hållbar turism. Vi stödjer därför förslag för att flyget ska kunna utvecklas i linje med klimatmålet 2045 och välkomnar en ”Flygbränslekommission” som tar fram en plan för produktion och distribution av fossilfri energi för flygets behov. På sikt ser vi även växande möjligheter till en elektrifiering av flyget som kan bana vägen för en ny typ av hållbart resande tack vare fortsatt teknikutveckling och innovation inom transportområdet.

Vi välkomnar också en tydlig målsättning och ett aktivt arbete för ökat kollektivt resande till och från Arlanda. Det behövs kraftfulla åtgärder och styrning för att öka andelen kollektivt resande. Tyvärr ser vi att det kollektiva resandet har gått ner under första halvan av 2022, framför allt till förmån för egen bil. Detta är till stor del en direkt konsekvens av att busstrafiken flyttats och blivit mindre attraktiv i förhållande till andra färdmedel. Målsättningarna försvåras också av att den hårt belastade järnvägen inte används effektivt. Här behövs åtgärder kopplade till bl.a. plattformskapacitet/plattformsutformning och tågtäthet. Dessutom bör en omförhandling genomföras i närtid för att kraftigt sänka passageraravgifterna. Detta för att både flygplatspendel och övriga tåg ska kunna erbjuda kapacitetsstarka, klimatsmarta och kostnadsmässigt attraktiva val för resenärer till och från Arlanda.

Sammanfattande kommentarer

Sammanfattningsvis ser Svensk Turism på utredningen som ett bra steg på vägen mot en fungerande flygtrafik. Med ett ökat fokus på målgruppen besökare och ett gott värdskap finns goda förutsättningar att skapa en attraktiv och konkurrenskraftig storflygplats. Med en sådan på plats har turism och besöksnäring goda förutsättningar att växla upp och fortsätta leverera upplevelser, jobb och skatteintäkter i hela landet.

Jonas Siljhammar
Ordförande Svensk Turism AB

Linn Uggerud
Projektledare Svensk Turism AB